

LAIKAS

Nr.
282
XIII M.

PERIÓDICO QUINCENAL LITUANO — 19 DE AGOSTO DE 1961

PAVERGTOS TAUTOS IR AMERIKA

Jau gegužės mėn. Pavergtųjų Seimas pradėjo žygius Washingtone ir New Yorke, kad Pavergtųjų Savaitė šiemet būtų galima išpūdingiau atžymėti. Seimo pastangoms talkon atėjo Pavergtųjų Draugai Amerikiečiai (Ch. Emmet) ir Centro bei Rytų Europos Kilmės Amerikiečiai (Msgr. Balkūnas). Šių organizacijų iniciatyva per gubernatorius, senatorius, kongresmanus, miestų burmistrus, spaudą įtaigota mintis Pav. Tautų Savaitės progą ko išpūdingiau atžymėti. Tos iniciatyvos dėka New Yorke šiemet Pav. Savaitė buvo išpūdingai atžymėta ne tik katalikų, protestantų, žydų religinėse apeigose. Ypač išpūdingos pamaldos buvo liepos 16 šv. Patriko kašedroje, dalyvaujant kardinolui Spelmanui. Ne tik tradicinių sovietų pavergtųjų tautų vėliavų pakėlimu priešais JT rūmus, bet taip pat New Yorko burmistro viešais aktais. Jau liepos 15, dalyvaujant Pav. Seimo pirmininkui V. Sidzikauskui ir asistuojant tautiniais drabužiais pasirėdžiusių pav. tautų mergaičių būriui, burmistras Wagneris pasirašė Pav. Savaitės proklamaciją New Yorkui. Liepos 17, dalyvaujant Pav. Seimo, Pav. Draugų Amerikiečių, C. ir R. Europos Kilmės Amerikiečių atstovams ir apie porai tūkstančių dalyvių, burmistras Wagneris savo proklamaciją paskelbė nuo didžiųjų rotušės laiptų. Ceremonijos buvo tikrai išpūdingos ir su laukė plataus atgarsio.

Pagaliam liepos 20 Pav. Seimas Washingtone surengė Pav. Savaitės pietus, kuriuose dalyvavo būrys senatorių ir kongresmanų, taipgi Valst. Departamento žmonių, spaudos bei visuomenės atstovų. Buv. prezidentas Eisenhoweris atsiuntė

pietų dalyviams sveikinimą, pažymėdamas, kad Pav. Savaitė nenutrūkstamais ryšiais Ameriką susieja su pav. tautomis ir atnaujina jos atsidėjimą laisvei ir teisingumui. Sveikino taip pat senatoriai Javits, Keating, Bridges, Scott. Savo

Savo žodyje senatorius Curtis (Nebraska) pažymėjo, kad Amerika neturi pamiršti savo išpaieigijimų pavergtosioms tautomis. O senatorius Douglas (Illinois) pabrėžė, kad "nuolaidos komunizmui jį nuolat artina ir jo grėsmę didina taip, kad galutinė išvadoj arba mes būsime priversti jį prisiimti arba jam priešintis, bet jau nepaveikiai". Senatorius dabartinę padėtį sulygino su 1938 padėtimi. "Mes tikėsime — sakė jis — kad šiemet išvados bus skirtingos nuo tų, kokias padarė Prancūzija, D. Britanija ir USA 1938 vasarą". Senatorius Douglas taip pat pabrėžė būtinumą Pav. Seimo apsiungusioms tautomis tą savo federaciją išlaikyti ir po išlaisvinimo, nes tik vieninga ir apsiungusi Centro ir Rytų Europa gali atlaikyti dviejų milžinų — Rusijos ir Vokietijos — spaudimą.

Spaudos žiniomis Pav. Savaitė išpūdingai praėjo Chicagoje ir daugely kitų JV miestų. Apskritai visa Amerika ir visas laisvasis pasaulis Pav. Savaitės progą jautriau pajuto ir aiškiau suvokė tą didelę žaidimą tarptautinėje padėtyje, kuri tol nepagis, kol C. ir R. Europos pavergtos tautos bus atimtos apsisprendimo teisė ir jų kraštai paversti sovietinėmis kolonijomis.

Buvo kaikieno abejojama, ar Prezidentas Kennedy savo proklamaciją Pav. Savaitės progą paskelbs. Bet prezidentas pasirodė solidarus su pavergtomis tautomis. Ačiū jam.

— Vt.

VIS DAR BĖGA

• Vis dar panika gyventojų tarpe. — Iš sovietinės Vokietijos dalies vis dar kasdien bėga į Vakarus po 1.000 žmonių.

30.000 rytų vokiečių, pabėgusių į Vakarus liepos mėn. buvo didžiausias skaičius nuo 1953 m. Bėglius nepaveikia ir paastrejusio kontroliuoti bei partijos propagandininkų veikla krašte, siekianti sulaukyti bėgimą. R. Vokietijoje prezidento Kennedy kalba padarė stiprų išpūdį.

Vis toliau ūkininkams darant žygius išstoti iš kolchozų, partinė spauda puola gyventojus, siekiančius, esą, "atsukti istorijos ratą" ir perdaug klausančius "kursų" ir radijo ar televizijos "kursų". ... Toji spauda puola ir ūkininkus, privačiai laikančius karves. Girdi, "privačiai laikomos karvės teikia ligi 20 kg pieno, o iš kolchozinių galvijų gaudama vos 5 ar 6 kg". Dar daugiau neramumų, laukiama rudeni, kai teks skirstyti derlių. E.

• Lenkai tikisi 1 mil. tonų javų iš JAV. — Lenkai neseniai pradėjo derybas Vašingtone, siekdami nugalėti javų trūkumo krizę, ypač, kad sovietai neišgali padengti lenkų "skylių" javais aprūpinimo srity. Pažymėtina, kad 1956-60 m. lenkams sovietai suteikė paramą kreditais ligi 300 mil. dolerių. Tai mažiau, nei gavo Bulgarija (371 mil. dolerių) ir žymiai mažiau nei Rytų Vokietija (515 mil. dol.). Derėdamasi su Vašingtonu, Varšuva pastebėjo, kad negavus javų iš JAV, Lenkijos gyventojų lygis turės dar labiau kristi.

Lenkai tikisi iš JAV gauti 160 mil. kreditą. Ta pačia progą lenkai pagrasino, kad negavus kreditų iš JAV turės atšalti lenkų-amerikiečių santikiai. Lenkai sieks iš JAV ir pripažinti Oderio-Neisės sieną. (E)

LIETUVIŠKI DVIRAČIAI

(E) Š. m. pirmame pusmety Lietuvoje iš viso pagaminta 118,6 tūkstančiai dviračių. Kur eina tie gaminiai paliudyja Vilniaus radijas savo liepos 29 d. laidoje — esą, Šiauliuose pagaminti dviračiai siunčiami į 36 užsienio kraštus.

STAKLĖS

(E) Vilniaus "Komunaro" gamyklos grėžimo staklės siunčiamos į satelitų kraštus, be to į Egiptą, Kiniją, Iraką, Rytų Vokietiją, Gvinėją, "demokratinę" Vietnamą, Afganistaną, Kubą.

MASKVOJE

(E) Lietuvoje, Lentvary pagaminti lietuviški kilimai išsiųsti į Maskvą ir jie ten puošia "Sputniko" viešbutį, kur viešjo komunistinio jaunimo kvorumo dalyviai. Lietuvoje pagaminti kilimai buvo pasiųsti ir į Londoną, puošę Sovietų pramonės paviljonus ten vykusiame parodoje.

TRUMPOS ŽINIOS

• Jungtinės Amerikos Valstybės turi 663 televizijos stotis, Sovietų Sąjunga — 40.
• Punta del Este suvažiavime Perú atstovas, sužinojęs apie Titovo skridimą, pareiškė: "Naujas astronautas pusrūčiavo už 400 km nuo žemės, o mes norėtume, kad mūsų žmonės šios žemės paviršiuje galėtų pavalgyti".
• Anglų pirm. min. Harold Macmillan pareiškė, kad sąjungininkai

yra pasiryžę tartis su rusais Berlyno klausimu, bet niekuomet nemanoma aplėisti dviejų milijonų "svų gyventojų". Pabrėžė, kad juos aplėisti nebūtų protinga, nė garbinga.

• Romantiškos Venecijos gyventojus nustebino pasirodžiusios pirmosios motoru varomos gondolos. Tikėjimas, kad bus sunku apsiprasti prie šios naujenybės.

• Varšuvos Pakto nariai susitinkę slaptame suvažiavime Kremliuje nutarė pasirašyti taikos sutartį su Vokietija, o reikalui esant, tik su Rytų Vokietija, dar prieš šiu metų pabaigą.

• Nors sulig taisyklėmis Rusų Prezidiume nariai negali būti ilgiau, kaip per tris periodus, atseit 12 metų, bet... Kruščiovui numatoma išimtis, nes viename paragrafe paaiškinama: "Tie partijos vadai, turį didelį aukštosios politikos autoritetą ir kitas ypatybes, gali pasilikti savo pareigose..."

• Kubos gyventojai rugpiūčio 5 d. sužinojo, kad bus atėity normuojamas mėsos pardavimas ir kad jų pinigai atėity bus spausdinami draugiškose valstybėse... čekoslovakijoje, o gal net pačioj Sov. Sąjungoj.

• Nikita Kruščiovas patvirtino, kad bus duodama visokerpiopa pagalba Tunesui prancūzams išvartti. Net pažadėjo ten pats nuvykti apsilankyti.

• Japonijos princesė Michiko nors ir išpažįsta budistų tikėjimą, buvo išauklėta katalikų kolegijoje.

• Iš Vašingtono pranešama, kad Dr. L. Terry atradęs vaistus nuo kraujo vėžio (leucemijos).

• Gherman Titovas su Vostok II, apskridęs apie žemę 17 kartų, laimingai nusileido Rusijoje.

PARODA PAŽANGAI PARODYTI

(E) Turimomis žiniomis, sovietinės propagandos ištaigos ruošia Norvegijos sostinėje Oslo "parodą Lietuvos, Latvijos ir Estijos pažangai parodyti". Iš Oslo paroda busianti perkelta į kitus Skandinavijos, gal ir dar kitus miestus. Parodos metu busianti suruošta plati Pabaltijo kraštuose išėjusių knygų paroda, be to, busi ir koncertų, kuriuose dalyvaus pabaltiečiai muzikai.

Skandinavijos visuomenė žinia apie sov. parodą sutiko tam tikromis abejonėmis. Manoma, kad sovietinės ištaigos savąja paroda nori atsverti įspūdį, kurį paliko kilnojamoji pabėgėlių ir ACEN paroda. Toji p. roda ėjo jau per eilę miestų ir visur sukėlė didelį susidomėjimą. Ne-trukus ši paroda perkeliama į Vesteros miestą.

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires

T. E. 208 - 5027

Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual

Nr. 689.755

OFICINA ARGENTINA CASA CENTRAL

Franqueo Pagado

Concesión N° 428

Tarifa Reducida

Concesión N° 4018

IŠ ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOS

Argentinos Lietuvių Bendruomenė ruošiasi iškilmingai minėti su atitinkama patriotine programa TAUTOS ŠVENTĘ — Rugsėjo 8-ją. Ši diena yra mūsų tautai pasididžiavimo diena — tai yra prosenelių šimtmetinių kovų dėl savo gyvavimo ir Vytauto Didžiojo, anų laikų politiko ir karo genijaus VAINIKAVIMO DIENA, ir atstатыsios Nepriklausomos Lietuvos Konstitucijos šventė.

Lietuvių Bendruomenė kreipiasi ir kviečia visas organizacijas ir pavienius asmenis prisidėti prie Tautos Šventės paminėjimo. Programai nustatyti yra kviečiamas pasitarimas rugpiūčio mėn. 20 dieną 12 val. parapijos svetainėje.

Tautos Šventės — Rugsėjo 8 osios minėjimas įvyks po pamaldų rugsėjo mėn. 10 d. 12 val. Parapijos Salėje.

Liet. B-nės Centro Valdyba

VEIKLAUS LIETUVIO NETEKUS

Lietuvių Bendruomenė ir Atsargos Karių ir Kovotojų Sąjunga praneša, kad rugpiūčio 3 d. netekom vieno veiklaus ir susipratusio lietuvio savanorio-kūrėjo IZIDORIAUS DAILIDĖS.

Per savo virš 30-ties metų gyvenimo laikotarpį Argentinoje buvo veiklus įvairių tautinių organizacijų narys, Lietuvių Karių Sąjungos kūrėjas ir ilgametis jos pirmininkas. Prisimindama jo asmenį ir nuopelnus lietuvių bei Lietuvių Bendruomenė savo posėdyje rugpiūčio 6 dieną jį pagerbė tylos minute, o jo likusiems šeimos nariams reiškia gilią užuojautą.

Atsisveikinimo žodį Liet. Kolonijos vardu tarė P. Sakalauskas, o Karių S-gos vardu — J. Kanapinskas. Liet. parapijos vardu — kun. Aug. Steigvila.

dijo programos. Vėliau jie nuvyko į Monte Dinero dvarą, už kelių kilometrų nuo Magallanes sąsiaurio. Čia vėl taspat, geografinės informacijos, ir daroma nuotraukos.

Argentina tai skaito šnipinėjimu ir mano Rusijos Ambasados ponams pritaikyti tas pačias taisykles, kurios taikomos Argentinos atstovams Rusijoje. Tik kažin, ar ne perversu?

• Min. St. Lozoraitis, ryšium su rugpiūčio mėn. pradžioje prasidedančia JAV, Didž. Britanijos ir Prancūzijos užsienio reik. ministrų konferencija išvyko į Paryžių. (E)

Pasitarimai Bulgarijoje

Liepos mėn. pabaigoje Varneje susirinko, bulgarų kom. partijos centro k-to kvietimu eilė partijos vadovų iš įvairių rytų bloko kraštų. Pareigūnų tarpe buvo sovietų partijos prezidiumo narys Kosyginas, prezidiumo kandidatas Pospelovas, sovietų gen. štabo pirm. marš. Zacharovas, čekų min. pirm. Siroky ir kt.

• Sofija kritikuoja partijos propaganda. — Bulgarų partijos centro k-to nuomone propagandos lygis esąs per žemas. Reikią siekti, kad sekančiais metais propagandos žmonės arba būtų baigę aukštąjį mokslą ar būtų išėję 2-3 metų specialius kursus. O dabar, girdi, neįmanoma išpopuliarinti marksizmą ir tinkamai kovoti su "praeties liekanomis". Ypač norima sustiprinti ateistinę propagandą. (E)

• Stiprina agitaciją per radiją. — Gomulkos režimo pavedimu netrukus numatoma sustiprinti lenkų radijo programas, skiriamas užsieniui. Lenkai ypatingai siekia stiprinti propagandą už Oderio-Neisės sienos pripažinimą. Programos bus skelbiamos per trumpųjų bangų siųstuvus, o Breslau (Wroclawe) mieste numatoma statyti naują stotį. Naujos stoties įrengimus esą pristatysianti viena Vak. Vokietijos firma. (E)



Pavergtųjų Tautų Savaitės Atgarsiai Lietuvoje

(E) Liepos 14 d. prezidento Kennedy proklamuota ir liepos 16-22 dd. vykdyta Pavergtųjų Tautų Savaitė JAV-se, kaip ir reikėjo laukti, susilaukė pikto atgarsio iš sovietų. Vilniaus radijas liepos 20 d. paskelbė, kad toji savaitė provokaciniais tikslais buvo suorganizuota reakcingiausių sluoksnių drauge su "pabėgusiomis už okeano buržuazinių nacionalistų atplaišomis". Šios "atplaišos" arba šimtai tūkstančių pabėgėlių, nenorėjusių likti bolševikinės santvarkos režimo pančiuose, pasak to radijo, vis puoselėja viltį atkurti kapitalistinę santvarką "liaudies demokratijos" (suprask komunistinės santvarkos) kraštuose.

Vilniaus grąžtų gamyklos darbininkas buvo pasirinktas pasakyti savo nuomonę "tarybinių žmonių" vardu. Šis darbininkas, neseniai grįžęs Lietuvon iš Argentinos, Morkuckis, Vilniaus radijo pareigūnų parinktas, matyt, buvo laikomas autoritetu tarti nuomonei, kurios greičiau lauktume iš politikų, partijos žmonių ar bent rašytojų.

Argentinos lietuvis, Lietuvoje, greičiausia, tik pirmais laisvės metais gyvenęs, o Argentinoje sunkiai dirbęs, dabar autorite-

tingai pareiškė, kad "kapitalistinės" santvarkos Lietuvoje atkūrimo nesulauksiu nei JAV reakcionieriai, nei pabėgėliai — vad. buržuaziniai nacionalistai. Toliau jam teko išdėstyti seną dainą apie tai, kad kapitalistiniuose kraštuose žmonės neturi darbo, o Lietuvoje, girdi, darbo žmogui skiriamas didžiausias dėmesys. Ir jis Lietuvoje gavęs darbą ir butą. Ta proga, žinoma, šis buv. argentinietis negalėjo nė žodžiu užsiminti apie tai, kad beveik visi jo draugai — atvykėliai iš Argentinos kaip tik griaužiasi padarę didžiulę klaidą, yra nusivylę Lietuvos būkle okupacijos sąlygose, ir visko atsisadėję, kad jiems vėl būtų leista grįžti į kapitalistinio "išnaudavimo" kraštą — Argentiną.

Maskvos "Izvestijos" liepos 19 d. laidoje išliejo visą pyktį Pavergtųjų Tautų Savaitės proga ir tas pyktis — polit. komentatoriaus Novikovo pasirašytas ir pavadintas "Amerikos fariziejai" laikytinas oficialiu Kremliaus reaguimu. Aštriu tonu parašytame straipsnyje pabrėžiama, kad Kennedy valdžia pasukusi senais Eisenhowerio ir Dulleso keliais ir toliau tęsianti anapus okeano "nagarbingą ir pavojingą" žaidimą. Lygiai kaip

Lietuvos, čekų spaudos puolimuose ir Novikovas plačiai naudoja "provokacijos" žodį. Jis grąžina (ir tai vėliau pakartojo Vilniaus grąžtų fabriko darbininkas), kad, girdi, amerikiečių planai išlaisvinti Rytų Europos tautas nueisiam niekais. Visai nekreipdamas dėmesio į tai, kad Sovietų Sąjunga jau atvejų atvejais sulaužė Jungtinių Tautų Chartą, Novikovas kaltina Ameriką sulaužusią Chartą ir ta proga kartoja įprastinį priekaištą vakarų adresu — kodėl, esą, jie kišasi į laisvų kraštų vidaus reikalus? JAV vyriausybei dar teko ir griežtesnis žodis — kodėl, girdi, jūs kišate nosį į vidaus reikalus tų tautų, su kuriomis palaikote diplomatinis ryšius?

Novikovo straipsnis kaip tik puikus įrodymas, kaip sovietai jaučiasi, kai jiems primenama pavergtųjų tautų likimas ir kaip jie pyksta, kai trečią kartą PT Savaitės paskelbimas nuaidėjo per visą pasaulį.

Ta proga "Izvestijos", vyriausybės organas, netverdamas pykčių išplūdo JAV-es, tariamai neduodančias laisvės 20 milijonams negrų, prikišo Amerikai sąjungą su gen. Franco ir Salazaru, net užkliudė JAV prezidentų patarėją B. Baruchą ir buvusį prez. H. Hooverį (jie "plėšę" rumunų naftą...), pagaliau, su įniršimu puolė ir New Yorko gubernatorių N. Rockefellerį ir kardinolą Spellmaną už dalyvavimą PT Savaitėje. Iš viso "Izvestijų" šauksmai ir plūdimasis padėjo PT Savaitę išpopuliarinti net ir anapus geležinės uždangos.

LIEPOS 27-tos DIENOS REIKSMĖ LIETUVIŲ TAUTAI

Liepos mėn. 27-ji diena mūsų žymiųjų datų sąrašė yra viena iš svarbiausiųjų. Ji lietuviams yra minėtina ta prasme, jog tą dieną prieš 39 metus (1922 m. liepos mėn. 27 d.) JAV valstybės Lietuvą "de jure" pripažino nepriklausoma valstybe.

Tuomet JAV valstybės, kurios buvo viena iš stipriųjų pajėgų pasauliniame fronte, pritarė Lietuvos priėmimui į suvereninių valstybių tarpą lygiateisiumi nariu. Nežiūrint to, jog JAV valstybės tokį pareiškimą padarė vėliau negu visa eilė kitų valstybių, jos pasisakymas už Lietuvos nepriklausomybę yra pats svarbiausias. Viena — kad ji buvo ir yra didžiausioji pasaulio galybė, antra — jog ji iki šių dienų ano pareiškimo nėra atšaukusi, tuo tarpu kai kitos valstybės pasielgė priešingai.

Šiais laikais, kada politinė padėtis įvairiuose pasaulio kraštuose yra pakrypusi mums nelabai plankia kryptimi ir kada daugelis valstybių žūri tik sau naudos bei geresnio ekonominio lygio, o to pasiekimui daro nuolaidų laisvojo pasaulio priešininkams — sovietams, Amerikos palankus nusistatymas Pabaltijo valstybių atžvilgiu žavi laisvės pasiilgusius žmones. Ta prasme liepos mėn. 27-ji diena mums atrodo lyg antroji Nepriklausomybės šventė, kurią mes kas metai minime.

Mums yra ypatingai malonu, jog liepos mėn. 27-ji beveik sutampa su Pavergtųjų Tautų Savaitės, kuri šiemet buvo minima liepos mėnesio 16-23 dd. Prez. Eisenhowerio 1959 m. pirmu kartą paskelbta Pavergtųjų Tautų Savaitė jau yra gavusi pritarimo JAV valstybių vyriausybėje ir šiemet trečiu kartą buvo minima.

Šių metų kovo mėn. 8 d. "Congressional Record" leidinyje yra tilpęs prez. Kennedy pareiškimas, kuriuo jis pasisako už Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimą tęsima. Čia jis teigia:

"Mes niekada neprivalome — jokioje viršūnių konferencijoje, jokioje sutarties deklaracijoje, ar mūsų mintyse — pripažinti sovietų dominaciją Rytų Europoje. Tokia yra Pavergtųjų Tautų Savaitės tema ir ji turi būti gilinama ateities minėjimuose kiekvienais metais iki to laiko, kada visiškai laisvė bus pasiekta".

Šie žodžiai irgi yra verti dėmesio, nes jie pridoda vilties Lietuvos bei kitų pavergtųjų tautų kovoje už laisvę.

Tačiau aukščiau paminėtieji šviesūs vaizdai paskutinėmis dienomis buvo aptemdyti vieno nelabai malonaus pareiškimo, nors padaryto privataus asmens, tačiau gana įtakingam dienraš-

tyje — "The New York Times". Šis dienraštis, kuris kaip žinome, kas metais Lietuvos nepriklausomybės šventės proga, vis idėdavo palankius vedamuosius mūsų atžvilgiu, liepos mėn. 12 d. paskelbė keistų minčių.

Čia to laikraščio leidėjo sūnus C. L. Sulzbergeris, savo pranešime iš Paryžiaus, davė patarimą JAV valstybių vyriausybei, jog ši turėtų iškelti taiką dėl Berlyno į Pabaltijo valstybių okupacijos pripažinimą. Gerai, jog to straipsnio autorius pripažįsta, jog tokia idėja nebus populiari amerikiečių tarpe, kurie yra idealistai, o ne realūs politikai, kokių laiko save Sulzbergeris. Tačiau, jeigu mes "už šį draugiškumo žestą galėtume gauti pakartotinų garantijų dėl V. Berlyno laisvės, kol ateis Vokietijos suvienijimas, ar ši auka nebūtų šio to verta?" — klausia žurnalistas.

Aukščiau paminėta tema, kaip atrodo, ankščiau ar vėliau turėjo iškilti pilnoje savo nuogybėje ir dabar, turbūt, pribrendo jai laikas. Jeigu JAV valstybės padarytų Pabaltijo klausime nuolaidų ir pripažintų jas Sov. Sąjungos dalimi, už tai tikėdamiesi "realios" naudos, būtų pragaištingas žygis laisvajam pasauliui. Bet tas, reikia tikėtis, neatsitiks ir bus rasta kitų išeikių iš šių dienų sunkokos padėties, nesineriant gilyn į nuolaidas, kurios ir taip JAV valstybės atvedė prie slidžios pakrantės.

Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimai ir liepos mėn. 27-ji diena mums žadina viltis, kurios šviečia šių dienų apsiniaukusioje padangėje.

Edv. Sulaitis

Italijos Lietuvių Bendruomenės memorandumas Italijos vyriausybei

(E) Italijos Lietuvių Bendruomenės vardu įteiktas Italijos vyriausybei memorandumas. Jame trumpai išdėstoma Lietuvos praeitis, sovietiniai sutarčių su Lietuva lauzymai, priverstinis Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą, nuolatinė priespauda ir kt. Italijos vyriausybė prašoma daryti žygių tarptautinėse institucijose, kad Pabaltijo tautoms būtų talkomi tie patys apsisprendimo ir nepriklausomybės dėsni, kaip Azijos ir Afrikos tautoms. Italijos ministeris pirmininkas užtikrino italų vyriausybės palankumą lietuvių intencijoms.

ŽINIOS IŠ TĖVYNĖS

(S) Kretingalės evangelikų bažnyčioje įrengtas javų sandėlis su valymo prietaisais, kuriuos varo prieangyje stovinti garinė mašina. Varpų, altoriaus ir vargonų nebėra. Dievo garbei pašvestame pastate darbininkai geria degtinę ir keikiasi. Klebonija paversta raudonu kultūros namu. Tvirtas perstatytas į gyvenamą namą. Kapinės yra sunaikintos ir netoli jų įrengta sovietų karių kapinės.

Iš Raišių kaimo, Klaipėdos apskritys, rašoma, kad jį kaimo kapinės apleistos, taip pat esą ir visur kitur. Tvoros ir mediniai kryžiai yra nuversti, nulaužti ir sudeginti. Kapinėse ganomos karvės ir ožkos. Egliškės kaimo kapinių beveik negalima aptažinti. Kiaulės ten laisvai bėgioja ir turi suknius visus kapines. Visi medžiai yra iškirsti.

TURISTAI

(E) Liepos 19 d. į Vilnių atvyko nauja JAV turistų grupė, kurių dauguma esą nematė Lietuvos daugiau kaip 50 metų... Jie autobusais buvo vežiojami po Vilnių, juos, anot "Tiesos", žavėjusi greitakalbė Vilnelė, Gedimino pilis su LTSR vėliava, šnabždančios liepos... Apie Vilnių jiems pasakojo istorikas J. Jurginis. Vieno turistų — B. Černy-Černiausko — pasisakymu jie JAV-se "teskaitę" propagandinę anglų k. leidžiamą sovietinių žurnalą "USSR" ir pažangią JAV lietuvių spaudą, tad "žinoję", kas Lietuvoje dedasi. Autobusų pavežioti jie patvirtino — taip, pirmieji išpūdziai malonūs.

— Liepos 20 d. į Vilnių atskrido grupė Škotijoje nuo seniau gyvenančių lietuvių. "Inturisto" Lietuvos skyriaus valdytojas A. Sutkus pranešė, kad per pirmą pusmetį Lietuvą aplankė apie 500 užsienio turistų, daugiausia iš JAV, Čekoslovakijos ir Lenkijos. Pravažiuojantiems užsienio turistams Vilniuje leidžiama išbūti 2-3 dienas. Apie 500 turistų laukiama Lietuvoje ir antroje šių metų pusmėty.

Eugenia Teresa Aidukaitė

Obstetrice

Mitre 4492 Villa Dominico
T. E. 207-9245

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA SKELBIA JAUNIMO DRAMOS KONKURSA

1. P. L. B. Valdybos skelbiamame Jaunimo Dramos Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuviai kūrėjai.
2. Dramos taikomos pradžios arba aukštesniųjų mokyklų amžiaus jaunimui. Žanrą ir temą pasirenka patys dramų autoriai. Dramos sceninis laikas 1½ — val. Pastatymo išlaidos derintinos su išeivijos teatro materialiniu pajėgumu. Premijos neskiiriamos, jei nebus pakankamai vertingų ir šias sąlygas atitinkančių dramų kūrinių.
3. Dramų rankraščiai parašomi mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Atskirame uždareme voke duodama autoriaus pavardė ir adresas su slapyvardžiu ir dramoms pavadinimu. Vokai, ant kurių autoriai užrašys "nelaimėjus neatplėšti", nebus atidaromi ir kartu su rankraščiu grąžinami autoriaus nurodytu adresu.
4. Už dvi geriausias dramas skiriamos premijos. Pirmoji premija — tūkstantis dolerių (Mecenatas JAV Lietuvių Bendruomenė). Antroji premija — penki šimtai dolerių (Mecenatas Kanados Lietuvių Bendruomenė).
5. Tas pats autorius gali gauti abi premijas.
6. Premijas laimėjusių dramų pastatymo teisę trejus metus nuo premijos įteikimo dienos turi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.
7. Konkurso Jury Komisijos sudėtis PLB Valdybos bus paskelbta vėliau.
8. Paskutinė data konkursiniams rankraščiams įteikti (pašto išsiuntimo data) — 1961 metų spalio mėn. 1 d.
9. Rankraščius siųsti šiuo adresu: PLB Valdybos Sekretorius p. Kęstutis GRIGAITIS, 622 Davenport Rd., Toronto, Ont. Canada.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

"NEOKOLONIALISTŲ" KRAŠTAS

(E) Vilniaus radijas, atsakydamas į klausytojų laiškus, ėmėsi aiškinti ką reiškia žodis "ultrakolonialistai". Pasirodo, pikiausias tokių neokolonialistų kraštas esąs JAV-ės. Paašškinta, kad jos virto turtingiausiu kraštu dėl biznierių pralobimo Europoje vykstant karams... Vėl vartojamas Maskvos sukaltas kaltinimas, kad Amerika iškėlusi Hitlerį ir padėjusi jam suruošti antrąjį pasaulio karą. O dabar darbininkai JAV badauja ir Amerika ruošianti jau 3-ji karą. Tokio pobūdžio pasakomis maitinami klausytojai, matyt, siekiant nustatyti viešąją nuomonę prieš JAV, drauge nukreipiant dėmesį nuo tikrosios ultrakolonialinės valstybės — Sovietų Sąjungos.

Nerimsta dėl tariamo fašizmo kilimo

(E) Vilniaus radijas jau keletą kartų kelia triukšmą dėl JAV-se savo veiklą plečiančios John Birch draugijos. Tęsdami antiamerikinę propagandą komunistai vis dažniau žiūri fašizmo kilimą Amerikoje ir oficialiems JAV vadovams primeta fašizmo rėmimą. Čia pat suplakamas ir Hitleris ir Mussolini ir McCarthy ir Dullesas ir dabar į areną JAV išėjęs organizacijos vadovas Welshas. Šiam propagandistai prikiša net norą JAV-se įsteigti koncentracijos stovyklas ir dujų kameras, kuriuose būtų sunaikinti komunistai, žydai ir negrai. Širdami komunistai nuolat kelia įprastą šūkį, kad, girdi, "norima sunaikinti kitaip galvojančius". Nurodę į Birch organizacijos augimą, žymių asmenų pritarimą, komunistiniai propagandistai šaukia, kad, girdi, Birch (Birč) organizacijos agentai verbuoja narius, prasiskverbia į įvairias draugijas, siekia savo pusėn palenkti kontrolę. Kaip matyti, komunistai pasipiktinę, kad kiti lenkia visuomenės opiniją prieš komunizmo pavojų... Jiems tai fašizmo ir hitlerizmo padariniai.

Jiems tvarkoje, jei, pvz., Fed. Vokietijoje komunistai ir jiems prijaučiantieji sudaro tariamai įvairias nekaltas organizacijas, kuriose prisiglaudžia komunizmo simpatikai.

Rimčiai

VYSKUPŲ VIETA BAŽNYČIOJE

Netikinčiųjų, o kartais ir tikinčiųjų tarpe vyrauja klaidinga nuomonė apie vyskopus ir kunigus. Toji nuomonė remiasi tuo, kad vyskupai ir kunigai esą lyg kokie Bažnyčios tarnautojai, kurie nori žmonių reikalus tvarkyti ir iš to pelnytis. Deja tokia klaidinga nuomonė yra labai išplitusi. Todėl reikalinga yra gerai žinoti, kokia yra vyskupų ir kunigų kilmė, koks yra jų pašaukimas.

KIENO VIETĄ UŽIMA VYSKUPAI?

Vyskupai užima apaštalu vietą, yra jų įpėdiniai. Apaštalai buvo paties Kristaus išrinkti ir pastatyti, kad eitų į visą pasaulį, mokyti visas tautas, jas krikščintų ir mokintų laikyti visa, ką Kristus yra mokinęs būdamas žemėje. Kristus pats tai aiškiai pasakė: "Kaip mane Tėvas siuntė, taip ir aš jus siunčiu". Iš čia ir apaštalo vardas, kuris reiškia "pasiuntinys", arba delegatas.

Apaštalai vykdė Kristaus paliepimą: ėjo skelbti Kristaus Evangelijos po įvairias tautas, pasirinko sau kitus įpėdinius, kuriuos pašventino vyskupais. Apaštalu Darbu knygoje skaitome, kad apaštalai pasimeldę ir papaslinkavę, uždėjo rankas kitiems, kad juos pastatytų kaip savo pagalbininkus ir įpėdinius. Rankų uždėjimas reiškia pašventinimą, kuris ir dabar konsekruojant yra atliekamas.

J. RIMŠA (tąsa)

Galop, po didžiulės Muellerio parodos nenuvargstamas keliauninkas pajunta poilsio reikalą. Užsidaro Barilocheje. Villegas gatvėje 239 numeriu atžymėta jo studija. Toli nuo visų daro savo paskutinę evoliuciją. Vietoj puolęs į abstraktaus meno kryžiažodžius, kovoja charakterio ir daiktų esmės atvaizdavime. Ir po 5 metų savanoriško užsidarymo išstato savo paveikslus Teatro Opera meno galerijoje, Buenos Aires mieste. Jis grįžęs jau prieš du metus į Brazilijos miškus šioje savo lemtingoje evoliucijos etapoje. Ir šiame pasikeitime jis pilnai valdo meną.

Svajų išsipildyme.

Vietoj didžiųjų geometrinių formų, mums sako, dabar noriu išžengti į daiktų išraišką, juos sugyvinant ritmu ir harmonija. Ir iš tikro, jo drobės turi daugiau nerimo ir žaismo. Jautrus muzikos mylėtojas savo kūryboje duoda melancholiškus tonus, kurie tolsta nuo abstraktaus meno mirusius celiuliu.

Po trumpo uosto (Buenos Aires) interliudijo, grįš jis vėl Bariloche vienumon savo sapnų realizacijai: ruošti "keturių metų laikų" parodą šiame gražių paizažų kampelyje. "Tai už viską gražiausi, Rimšos pareiškimu, kokius tik radau savo kaip Amerikos tapybos misijonieriaus kelyje."

Vyskupų vieta bažnyčioje yra prižiūrėti ir valdyti jam pavestą tikinčiųjų bendruomenę vyskupijos ribose. Pats žodis "episcopos" iš graikų kalbos paimtas reiškia prižiūrėtoją, tvarkytoją. Vyskupo vieta tarp visų kunigų yra aukščiausia, nes jis yra vyriausia galva visos vyskupijos. "Kaip pasaulinėje valdymo santvarkoje yra tvarkos eilė — sako šv. Tomas —, taip lygiai ir bažnyčioje kunigų eilėje yra vienas vyriausias, visų galva, kuri yra vyskupas".

Nėra didesnės pirmenybės kunigiškoje tarnyboje už vyskupą Bažnyčioje. Net pats popiežius turi kunigiškoje eilėje tik vyskupo vietą. Bet būdamas Romos vyskupas, šv. Petro įpėdinis jis yra kartu vyriausia visų vyskupų galva, jis yra visos Bažnyčios matoma galva. Kristus pasakė Petriui: "Tu esi uola, ir ant tuos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią ir pragaro vartai jos nenugalės".

KOKIA YRA VYSKUPŲ GALIA ARBA VALDŽIA?

Vyskupo valdžia paeidama iš paties Kristaus yra dieviškos kilmės. Todėl vyskupai yra konsekruojami savo vyskupiškoms pareigoms eiti. Tuomi per konsekraciją tiesioginiai iš Dievo ateina vyskupiškoji galia, o iš popiežiaus jurisdikcija teisė valdyti ir tvarkyti vyskupiją.

Toliau vyskupo valdžia paei-

dama iš apaštalu yra apaštališka, nes ji per rankų uždėjimą ateina nuo pirmųjų apaštalu. Tiesa, vyskupai nepaveldi apaštalam duotos galios daryti stebuklus, bet jie paveldi iš apaštalu teisę tęsti apaštalu svarbiausią darbą — mokyti, tvarkyti ir valdyti jiems pavestus žmones. Ir vyskupai būdami susivieniję su savo vyriausia galva — popiežium sudaro Bažnytinę hierarchiją, kuri savo pirmpradziu simboliu turi Apaštalu Kolegiją.

Vyskupiška galia yra amžina, nes ji tęsiasi iki laiko pabaigos. Kol bus žmonija, kol bus Bažnyčia, tol bus episkopatas, sujungtas su Romos popiežium. Gali atsitikti, kad popiežius gali vieną ar kitą vyskupą dėl tam tikrų priežasčių atstatyti, atimti teisę valdyti vyskupiją, bet negali atimti iš jo vyskupiško konsekracijos patepimo. Kaip ir kunigas, taip ir vyskupas liekasi amžinai tas, kuo jis yra pašventintas ar pakonsekuotas.

Vyskupai be to yra mokytojai ir vadovai. Mokytojai dėlto, kad jie turi pareigą mokyti žmones. Ir čia ilgainiui atsirado ir vyskupo bažnyčios vardas "katedra", kas reiškia vyskupo sostą, arba mokytojo kėdę. Vyskupai kaip vadovai arba tvarkytojai turi trejopą galią: įstatimdavystės, teisiškos ir valdomosios valdžios galią. Todėl vyskupai gali leisti nuostatus, gali spręsti įvairias tikinčiųjų bylas ir valdyti vyskupiją. Šios valdžios ženklai vyskupas turi vyskupišką lazda — "baculum", kuri reiškia, kad jam kaip vyriausiam ganytojui yra popiežiaus pavesta ganyti ir valdyti savo tikinčiuosius.

Tikintieji iš savo pusės turi šventą pareigą savo vyskupo klausyti, jį gerbti ir už jį melstis.

Kun. Augustinas

"MATER ET MAGISTRA"

Naujoji Popiežiaus Jono XXIII Enciklika

Čia paduodame pagrindines šios enciklikos mintis. Joje paliečiamos dabartinio pasaulio socialinės problemos. Buvo paskelbta liepos 14 dieną, pageriant 70 metų sukaktį nuo "Rerum Novarum" enciklikos paskelbimo.

PAGRINDINĖS TEISĖS

Yra tiesa, kad mokslo pažanga duoda daugiau galimybių valdžios organams išlyginti nelygumus tarp įvairių produkcijos šakų, sumažinti ekonominius svyravimus ir masinę bedarbę, bet, iš kitos pusės, neužmirština, kad valdžios veiksmams neturi būti kreipiami privatinės iniciatyvos laisvės varžymai, o asmens pagrindinių teisių užtikrinimui.

PRIVATI INICIATYVA

Kur jos trūksta, ten yra politinė tironija, ekonominis sustingimas, našumo sumažėjimas ir ne vien medžiagiškuose, bet ir dvasiškuose reikaluose. Iš kitos pusės kur trūksta, ar yra nepakankama valdžios jėga, ten viešpatauja betvarkė ir stipriųjų saivaliavimas prieš silpnuosius.

SOCIALIZACIJOS PRIEŽASTYS

Socializacija, tai atspindys ir priežastis didėjančio veržimosi

į viešuosius reikalus ir net į taip svarbias, kaip sveikatos, švietimo, profesinio orientavimo, auklybos šakas; tai vaisius žmogiško palinkimo jungtis su kitais tikslu pasiekti to, ko pavieniui yra neįmanoma. Ir tai atneša didelių vaisių. Suprantama tam reikalinga, kad valdžia turėtų sveiką sąvoką, kas yra tas bend-



rasis gėris. Beto organizmai, kurie darbuojasi socializacijoje turi turėti atitinkamą autonomiją nuo valdžios ir siekti savo tikslo, neužmirštant visų bendro gerbūvio.

Mirė Kardinolas Domininkas Tardini

Liepos 30 d. Vatikane mirė kard. Domininkas Tardini, Švento Sosto sekretorius. Dabartinis Popiežius Jonas XXIII jį šioms svarbioms pareigoms pakėlė vos užėmęs Apaštalu Sostą. Nors kard. D. Tardini turėjo širdies ligą, bet gydytojais nenumatė tiesioginio mirties pavojaus. Bažnyčios kunigaikščio mirtis įvyko 4,35 val. Romos laiku. Turėdamas pilną sąmonę pasiprašė savo padėjėjo mons. A. Samore, kad suteiktų jam Paskutinį Patepimą ir atlaikytų jo kambary šv. Mišias. Mirtį sutiko giedrioje dvasioje.

Velionis buvo kilimo iš Romos miesto. Gimė 1888 metų vasario 29 d. iš neturtingos šeimos. Teologijos ir Filosofijos licenciatą padarė Apolinario Institute, 1912 metais iššventė į kunigus. Laterano Popiežiškajam Ateneui ilgus metus išbuvo teologijos ir liturgijos profesorium, o 1921 metų rugpjūčio mėn. perėjo į Popiežiaus Kūriją darbuotis specialiu Bažnyčios reikalų kongregacijoje. Vėliau, Dublino Eucharistiniame Kongrese pasirodė kaip popiežiaus legatas. Jau nuo 1935 metų jo likimas pasvirio į Vatikano Valstybės Sekretoriato pusę, o nuo 1952 m. ėjo faktiškai tas pareigas, nors oficialiai tam darbui buvo paskirtas tik užėmus apaštalu sostą Jonui XXIII-jam. Dėl sveikatos sumetimų nekarta jis norėjo nuo tų pareigų atsisakyti, bet popiežius, pažindamas jo gabumus šiame darbe, vis jį atkalbėdavo.

Kard. Tardini aukštai vertinamas savo gabumais, visuomet gera nuotaika, paskutiniu metu darbuosi labai sudėtingame būsimojų Eukumenų Susirinkimo paruošime. Nors jo pagrindinis darbas buvo Vatikano santykių reikalai su kitomis valstybėmis, nors jo diplomatinis darbas reikalavo beveik visų jo energijų, vistiek dar atrado jėgų ir laiko "Nazareto kaimelio" steigimui. To vardo institute mokomi neturtingi ir apšviesti vaikai. "Čia aš jaučiuosi daug jaunesnis, su jais praleidau laimingiausius savo gyvenimo metus", — taip vieną kartą jis išsireiškė.

Su jo mirtimi kardinolų skaičius sumažėjo iki 83. Tikimasi, kad popiežius, norėdamas priminti Bažnyčios universalumą, greitu laiku kardinolų skaičių pakels iki šimto.

Velionies palaikai tikinčiųjų pagarbai buvo laikomi susirinkimų salėje, kur jis praleido savo didžiausią laiko dalį. Aukštai pralotai, užsienio atstovai, ambasadoriai ir visi jį pažinę ilgomis eilėmis slinko pro jo karstą paskutiniam atsisveikinimui. Bet gal pats liūdniausias momentas buvo, kai atėjo atsisveikinti jo "Nazareto kaimelio" instituto vaikučiai, našlaičiai be tėvelių ir dabar likę be jų gerojo ir linksmojo globėjo... Tą dieną Šventasis Tėvas, atkalbėjęs "Viešpaties Angelą" kreipėsi į šv. Petro aikštėje susirinkusių maldininkų minią šiais žodžiais: "Labai anksti, šį rytą, mirties angelas įžengęs į Apaštališkuosius Rūmus pasidėmė su savim Valstybės Sekretorių kard. D. Tardini, kuris buvo artimiausias ir stipriausias popiežiaus pagalbininkas Bažnyčios valdyme. Galite įsivaizduoti mūsų liūdesį ir nors tikėdami, kad Viešpaties gailestingumas jo sielą jau bus nuvedęs į savo ramybę, vistiek norime pakviesti jūsų maldas prijungti prie mūsų: tai malda, kuri liečia viso pasaulio reikalus".

ALGŲ REIKALAS

Daugelyje tautų darbininkai gauna taip labai žemą atlyginimą, kad tiek jų, tiek jų šeimų gyvenimas yra tiesiog nežmoniškas. Ten pat didžiausioje prabangoje gyvena nedidelis skaičius turtingųjų. Kitur žmonės turi pakelti panašius sunkumus valstybiniam ekonomijos iškilimui, o dar kitur visa tai eina ginklų gamybai. Daugelyje išsivysčiusių ir tvirtai ekonomiškai stovinčių tautų darbininkų atlyginimas nėra proporcingas, žiūrint jų prisidėjimo prie bendro lygio kėlimo. Darbo atlyginimas negali priklausyti vien nuo rinkos dėsnio, kaip ir jo negalima nustatyti vien tik įstatymais. Darbininkas turi gauti atlyginimą, kuris jam leistų tinkamai pragyventi. Darbininkas turi turėti galimybę aprūpinti savo šeimą.

Tautinėje plotmėje reikia skaityti kaip bendrą gerbūvį, duodant darbo kiek galima didesniam žmonių skaičiui, vengiant kategorijų privilegijų tarp pačių darbininkų, sulyginant kainas su algomis, darant pusiausvyrą tarp įvairių produkcijos skyrių.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Tarptautinėje plotmėje bendras gerbūvis reikalauja vengti nelegalių konkurencijų tarpvalstybinės ekonomijos arenoje, paremti valstybių ekonomijas tarptautiniais susitarimais, padedant mažiau išsivysčiusiems tautoms. Yra visiškai teisingas darbininkų reikalavimas aktyviai dalyvauti savo darboviečių reikaluose. Suprantama, kad turi bū-

ti abipusis sutarimas ir pagarba tarp šeiminių ir darbininkų bendro gerbūvio kovoje. Nors tai yra pajamų šaltinis, bet kartu jį reikia laikyti kaip savo pareigų atlikimo ir tarnybos vietoje.

NUOSAVYBĖS VERTE

Privatinės nuosavybės teisė turi pirmenybę, nes ji remiasi privačių asmenų tikslu visuomenei. Iš kitos pusės be jos nėra galima jokia ekonominė asmens laisva iniciatyva. Istorija tvirtina, kad ten, kur negerbiama ši laisvė, troškinamos ir kitos pagrindinės laisvės išraiškos.

Valstybės pagrindinės iniciatyvos ir kitos viešos organizacijos turi būti pavestos asmenims tam tinkamiems, sąžiningiems, atsakomingsiems, bet kartu jie turi priklausyti nuo kontrolės, norint išvengti bendram gerbūviui kenkiančių centrų susidarymo.

Viso pasaulio spauda atkreipė didelį dėmesį į šią naują encikliką. Kadangi jos visas tekstas užima apie 26.000 žodžių, tai daugumoje atvejų pasirodė jos santraukos.

Spaudos agentūroms buvo patiekta ištisas tekstas. Italijoje katalikų laikraščiai ją perspaudino ištisai savo laidose. Agentūra ANSA viena pirmųjų padarė jos santrauką. Vėlesnėse laidose įdėjo komentarus ir atskirus ištraukas. Agentūra NCWC News Service ją davė per radiją ištisai. United Press International patiekė anglų, prancūzų ir ispanų kalboje vertimus. Associated Press santraukas anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Vokiečių DPA padarė jos 1500 žodžių dydžio santrauką vokiškai, o Renter Agentūra patiekė jos ištisą tekstą angliškai. Argentinoje savaitraštis "Esquid" davė kalpo nemokamą priedą jos ištisą tekstą, o ispanų kalboje išėina "Observatore Romano" jį paskyrė ištisai numerį.

Mokslas — MENAS — Literatūra

SPAUDOS REIKALU

Didelė lietuviškos spaudos dalis randasi dolerio zonoje ir su tuo surištomis keitimo sunkenybėmis. Mūsų pinigais keičiant tai, kas JAValybėse išsigyjama už valandos uždarbį, čia tam reikia bent ketvertą-penketą valandų padirbėti. Žinoma, tai sudaro nemažą kliūtį ypač mūsų spaudos plitimui. Aišku, kad ne visi turi "dėdę" finansistą užsienyje...

Bet iš kitos pusės, ir kitų tautų knygos nepigiau atsieina. Užtenka pasižvalgyti po italų, vokiečių ir prancūzų knygynus ir tuoj pamatome, kad ir jų beveik visos knygos yra importuojamos. Ir nors jų rinka yra čia žymiai platesnė, nes jie turi nepalyginamai daugiau tautiečių, jų spauda yra lygiai brangi, kaip ir mūsų, nors ir atplaukia iš liros, markės ir franko zonų. Ir vistiek yra nemaža knygynų, jie stipriai verčiasi ir net kartais norint ko geresnio išsigyti, tenka kiek palaukti.

Vienas Buenos Aires gimnazijos nr. 11 literatūros mokytojas nuolat savo mokiniams tvirtindavo:

— Vyrų, pigiausia pramoga tai skaitymas. Gera knyga yra ilgalaikis pasilinksminimas! Nors ir labai ji būtų brangi, ji vistiek jums pigiau išeis negu kino bilietas, teatras, vermutas su riešutėliais, ar šokiai.

Mes šiandien pripratę prie didmiesčio judėjimo gal jau nebegalim susikaupti ir atsieti ramiam dvasiškam penui. O buvo gražūs mūsų senieji papročiai, kai vakarais vienam knygą skaitant, visi kiti patylomis darbuodavosi. Dviguba vakaro nauda: darbas ir švietimasis.

O vistiek ilgai žmogus ištuštėję, nusibosta skambūs radijo garsai, igrista beprasmiškai pasikalbėjimai apie orą, lietu ir kaimynų ydas. Ir vienintelis atsigaivinimas sau vakaro tyloj pasklaidyti geros knygos puslapius ir ypač jei tai gimtoje kalboje. Kas vieną kartą pamėgins šio skonio pramogą, vargu jas galės apleisti.

Gi lietuviškų knygų yra apstu. Užtenka pasiteirauti. Silpnesnei kišenei veikia bibliotekos, kur už keletą pežų galima šviestis iki valiai. O kas mėgėjas savos knygos, tas tikrai mokės nuogalti ir ekonominius sunkumus.

— Mano vaikai nenori kalbėti lietuviškai — nevienas iš mūsų pasiguodžia. Norėčiau paklausti, ar turi namie daug lietuviškos spaudos. Atsakymas suprantamas. Čia mūsų jaunimas turi tiesiog perteklių visokios spaudos, o per radiją ir televiziją propaganda naujienų tiesiog į ranką bruką. Bet kurio lietuvių šeimai rasime gausybę vietos žurnalų ir laikraščių. Suprantama, ji veltui nedalinama ir ji kaštuoja. Tik savoji spauda nesuprantamai mums atrodo perbrangi... Ko mes nemokame apie senąją tėviškę čia gimusiam jaunimui papasakoti, leiskim tai padaryti lietuviškiems žurnalams, laikraščiams ir knygoms.

Svenčių, vardinių, gimtadienių ir šiaip jau progų netrūksta. Tuščioms rankoms, taip pasakius, lyg ir nepatogu nueiti. Nešam aukso ir sidabro, gėrimų ir valgymų, stiklo ir porcelano dirbinių, tik gerai pagalvojus, ar nebūtų gera kai kada ir lietuviškos spaudos padovanoti. Amerikiečiai net laikraščius saviesiems užsako malda, kuri liečia viso pasaulio reikalus".

JONAS RIMŠA — MENO MISIJONIERIUS

Šia antrašte "Clarín", vienas didžiausių Argentinos dienraščių, savo liepos 30 d. sekma dieniame priėdė paskyrę šiam lietuviui menininkui net du puslapius. Šalia straipsnio matome du Rimšos kūrinius: Brazilijos miškų besimaudančias moteris ir paties autportretą. Paduodama dargi Rimšos nuotrauka; jo darbo momentas.

Straipsnyje, tarp kitų minčių, rašoma:

"Du metus nematėme Rimšos, šio Amerikos menininko asketo. Dabar jis grįžta su savo nuolat kintančia tapyba.

Kaip visuomet, jis grįžta iš tropiko miškų. Šį kartą iš drėgnos, supintos ir išdidžios brazilios girios. Kitais kartais buvo Perū ir Bolivijos vegetaciniai vijokliai. Gi savo vaisingais kotarpiais jis rodė gražiusios Bariloche paizažus ir kitas Patagonijos zonas.

Rimšos istorija — tai sukilėlio istorija. Gimęs Lietuvoje, pirmą kartą jis pajuto sukilėlio dvasią, kad būdamas ūkininko sūnus, jis negalėjo įstoti į gimnaziją. Išvyko kaip pabėgėlis į Ukrainą ir 1914 metų karo su krėtime pasijuto menininku, įstodamas du metus vėliau į meno mokyklą. Tačiau bolševikų revoliucija jį privertė bėgti ki-

tur. Liko be mokytojų, be mokslo, be galimybės tęsti toliau savo studijas.

Ką daro Rimša? Pasirįžta ieškoti savos mokyklos. Su širdgėla jis palieka savo tėvų žemę ir kaip meno piligrimas jis iškeliuoja į Brazilijos miškus. Ir lyg misijonierius žengia į naujų formų ir aplinkos gelmes. Tropikų karštis jį dusina, vabzdžiai kankina, visako trūkumas jį kankina, bet savo pasiryžimo neatsisako: paišo. Minta šaknimis ir spalvomis. Bet galop miškas jį nugali. Pasiduoda romantišką aventūra atvaizduoti laukinių grožį nedrasioje drobėje. Rimša vėl sukyla. Kaip išsilaukyti svetimoje žemėje suklupusiam menininkui? Tad jis imasi visokio darbo. Dirba Minas Geraes staliu, vėliau pažįsta sunkaus darbo dienas kavos plantacijose.

Paizažo ieškodamas.

Diendarbis ar menininkas, štai šio svajotojo lietuvių, šviesios barzdos ir evangeliško šypsno, dilema. Vėl jis sukyla ir palieka šiltas kavos plantacijas ir atsiranda Buenos Aires meno Akademijoje, kuriai vadovavo to meto tapybos šventasis: Pijus Collivano. Bėgo 1930 metai. Rimša pakenčia žiaurios trukumus, bet negali užsimokėti įsirašymo

JIE MOKOSI ANGLŲ KALBOS

(E) Prie Vilniaus miesto švietimo skyriaus veikia dviejų metų užsienio kalbų kursai. Anglų kalbos grupės dalyviai pabuvę stovykloje ties Mėtelio ir Dusios ežerais papasakojo, kodėl jie mokosi anglų kalbos ir ką numato ateityje veikti. Vilniaus radijo bendradarbio paklaustas inžinierius atsakė, kad jam teksią naudotis anglų k. literatūra, o jos esą daug. O pati kursų vedėja pareiškė, kad pirmiausia rūpi kursantus išmokyti šnekamosios anglų kalbos. Stovykla buvusi suorganizuota, kad būtų proga angliškai kalbėtis. Stovykloje anglų kalba buvo atliekami ir žaidimai ir buvo mokomos dainos. Esant didelei naudai, kitais metais vasarą vėl numatyta panašią anglų k. kursantų stovyklą.

Kultūros Gyvenimo Naujienos

(E) Prof. dr. Pauliui Slavėnui sukakus 60 metų, Liet. Aukšč. tarybos įsaku už jo "ilgametę mokslinę, pedagoginę veiklą ir mokslinių kadryų ugdymą" jis apdovantotas tos tarybos prezidiumo garbės raštu. P. Slavėnas dirba Vilniaus (dabar Kapsuko) universitete fizikos-matematikos fakultete ir yra astronomijos katedros vedėjas.

— Lietuvoje įsteigta kraštotyros draugija, kurios uždavinys — koordinuoti visą kraštotyros darbą, apjungti ne tik archeologus, istorikus, etnografus ir kitus specialistus, bet įtraukti ir visuomenę. Viiniaus radijas liepos 21 d. pastebėjo, kad Lietuvoje dar daug esama archeologinių, architektūrinių, istorinių, revoliucinių, etnografinių, meno ir kt. paminklų, kurie liudyja apie lietuvių tautos kūrybą, apie "liaudies masių" kovą už laisvę ir nepriklausomybę.

akademijon mokesčio, todėl kaip slapukas vaikšto po klases. Tačiau vieną dieną jį pagauna ir nuveda pas Collivano. Senasis maestro iš savo uždarbio Rimšai užmoka įrašymo mokesčių.

Bet bėga laikas ir Rimša nebegali pakelti Akademijos drausmės. Vietoj išbėgęs į mišką, toli nuo uosto miesto kvartalų, jis įsitaiso septintame neturtingų namų aukšte. Jo žvilgnis stebi Buenos Aires stogus, arti Paseo Colon. Paišo vienam smulkių prekių pardavėjui portretus, kol pasibaigus kreditui, paišo vietos vaizdus.

Grįžęs iš kelionių įstato savo paveikslus pajūrio galerijoje, tuo pasipriešindamas įprastoms meno parodoms. Ir jo paveikslai jau byoja skirtinga kalba. Tai lyg baisios, arti sprogo, jėgos pranašas. Galop, susikrovęs savo dažus jis vėl keliuoja naujų vaizdų ieškodamas. Šį kartą kelionė ilgesnė. Pasiekia Boliviją ir La Paz mieste jis du metus su nematytu užsidegimu paišo. Gerai sugyvena su vietiniais. Apsistoja tarp Altiplano laužytų peizažų. 1937 metais padaro

ŠEŠĖLIS

Kai sėdžiu vienas vakarop ties ežeru,
Perdien suspėjęs ir pavargt ir nusivilti,
Ir sau stebiu, kaip vėjas netoli mažom bangom
Skalauja gelsvą kranto smiltį.

Aš nieko nemąstau, tik šiaip sau tyliai
Niūniuojų kažkada išminktą dainą...
Aplinkui visiškai ramu. Girdėtis vieškeliu
Kažkas iš kaimo grįždamas pareina.

Ir žingsniai vis kaskart artėja
Pro ežerą prabėgančiu keliu baltuoju...
Paskui matau, kaip kažkieno tamsus šešėlis
Viršum vandens bangom tolyn siūbuoja.

Aš pagalvoju: mano štai gyvenimas
Praeina lyg šešėlis...

Ir vėl ramiai stebiu, kaip irsta plaunamas
Purus pakrančių smėlis.

Vytautas Mačernis

Šarnelė, 1942-VII-5. Iš knygos "Poezija"

didžiulę savo darbų parodą. Savo galinga spalva ir gilia jėga Rimša išsigyja teisėtą vietą tarp Amerikos menininkų. Tai patvirtina sekančiais metais paroda Witcombo galerijoje. Ir net Lietuvon, savo tėviškėn, jis susijaudinęs lyg sūnus palaidūmas, siunčia dalį savo drobių.

Skurdo profesija.

Po šių pergalių Rimša sukrečia jo vidiniai sukilimo uraknai. Jis iškeliuoja į Bariloche, vienuoj nuskaidrinti savo kūrybos. Viską pradeda iš naujo.

savo kūrinius ir atsideda švento neturto amatui.

Bolivijos valdžia pripažįsta šį nepaprastą kultūrinį darbą, kurį vykdo šis serafiškas nazarietiškos barzdos menininkas, suteikdama Andų Kondoro Ordiną. Jo įteikimo metu ministeris užklausia:

— Esate patenkintas?

— Suprantama — atsako Rimša —, dabar žinau, kad mano laidotuvėse, bent karo orkestras gros.

Vos po kelių nuo apdekoravimo dienų jau Rimšos krūtine



Nori pasikeisti, užmiršti savo praeitį. Ir čia pervargęs nuo kieto gyvenimo, gauna iš Altiplano netikėtą žinią. Jam pavedama Sucre miesto Meno Akademijos vadovybė. Rimša priima šią garbę ir įsikuria buvusioje šv. Inkvizicijos pastate. Amžinasis sukilėlis daro revoliuciją atgyventuose meno dėstymo planuose, bet galop turi pasiduoti biurokratijos jėgoms, pasilikdamas privačias pamokas savo geriausiems mokiniams. Tarp jų matome šio meto geriausius Bolivijos menininkus. Parduoda

kanda miškų uodai. Jis vėl svajoja ir šį kartą apie prancūzų Gauguino sultingas spalvas. Perkuria savo meną ir stengiasi užmiršti savo praeitį. Nori atgimti džunglėse, pradėdamas kitą etapą, kuri vėliau Muellerio saļėje (1951) pasirodo galinga pergale. Stipri tobulėjimo krizė jį veda į Brazilijos miškus, vėliau į Limą ir galop į Perū Andų kalnų pakraščius, kur apstu miškų, ežerų ir svajingų poetiškų vaizdų.

(Nukelta į 4 psl.)

ARGENTINOS LIETUVIAI

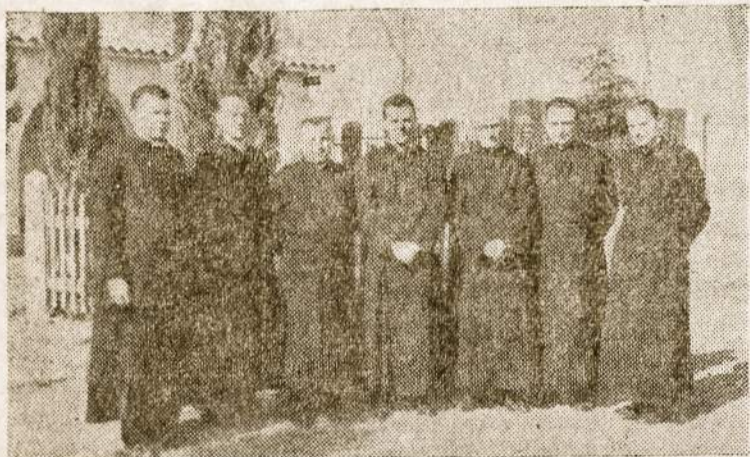
ROSARIO

PADEKA

Rosario Lietuvių Bendruomenė visiems prisidėjusiems prie Dariaus ir Girėno žuvimo sukakties paminėjimo: mergaitėms

talpas, kun. A. Švedui už ilgą ir turiningą paskaitą, Tėvų Marijonų virš. generolui Stanislovui Skutans už kalbą ir visiems kitiems kuo nors prisidėjusiems prie šio minėjimo, nuoširdžiai dėkoja.

Rosario L. B. Valdyba



Tėvų Marijonų Generolo kun. dr. S. Skutans vizitas Rosario mieste. Iš kairės į dešinę: kun. J. Margis, kun. Vyt. Šimanskis, kun. Ant. Švedas kun. J. Vilutis, kun. dr. S. Skutans, kun. S. Saplis ir kun. Augustinas Steigvila.

šeiminikavusioms prie stalų, K. Kaselienei, M. Klimui, A. Švarliui, A. Kalainiui, U. Vinciuonei, R. Šimanauskenei, K. Tyčionienei, J. Vajėgai, O. Liutkevičienei, S. Seniūnienei ir A. Nekražiui už medžiaginę paramą, kun. J. Margiui MIC už pa-

• Liepos 23 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje kun. J. Margis pakrikštijo L. J. Armand, pirmąjį gimusį naujojoje Sáenz Peña ligoninėje. Krikšto tėvu buvo Candido Carballo, Rosario miesto burmistras, o krikšto motina Josefina Fever de Viel, minėtos ligoninės Cooperadora pirmininko žmona.

BERISSO

• Svečias iš Meksikos. — Visai netikėtai rugpiūčio mėn. 13 dieną "Mindaugo" patalpose lankėsi kun. Juozas Kisielius su savo broliu Pranu Kisieliumi. Misijonierius, kuris svečiuojasi pas brolių Avellanadoje, ta proga pakalbėjo apie Meksikos katalikų didelį pamaldumą ir atsparumą prieš valdžios ir komunistų užmačias. Po įdomios paskaitos svečiai buvo pavaišinti karšta arbatėle. Misijonierius palinkėjo visiems daug laimės.

„VITRAL“

Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas moderniškų vitrinų
prekybos namams ir krautuvėms.
Lomas del Mirador
Vitrinų Fabrikas
Av. SAN MARTIN 3038

Casa MUSKETAS

Parduoja

PLOKSTELIS, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIOS APARATUS
ISNUOMUOJAMA PIANINUS

Grožio salionas TAMARA

Ilgalaikis plaukų sušukavimas
Priimamos mokinės
Tamara Klimaitė-Routaboul
Güemes 2437, Rosario, Sta Fe

Leonas Muškėtas pianistas padeda įsigyti naujus pianus ir taisyti senus. Lietuviams nuolaida. Kreiptis šiuo adresu: Pasaje Monaco 4429, T. E. 50-5948.

Dr. Miguel Teodoro Feniak

CIRUJANO DENTISTA

CONSULTAS

Lunes, Miércoles y Viernes: de 16,30 a 21 hs.
24 de Noviembre 438, Cap., 97-8784

Martes, Jueves y Sábados: de 11 a 13 y de 14 a 20 hs.
Magdalena 1161 (Alt. Agüero 5000) V. Dominico, 207-6150



MIRUSIEJI

• Aŭta Vladą Ekimavičių, gimusi 1894 m. vasario mėn. 12 d. Panevėžio apylinkė, iš savų namų, Juan Farrel 590, Valentin Alsina, 1961.VII.28, kun. A. Lubickas palydėjo į amžiną poilsio vietą, Lanus kapines. Velionis mirė 1961.VII.27, 1,30 val. savo namuose ir ten buvo pašarvotas. Giliame liūdesy liko velionies žmona Eudokija, sūnūs: Bronius, Dr. Vladas ir duktė Valerija su šeimomis bei kiti gimniečiai, kurių skaičiuje penki anukai. Ilsėkis ramybėje!

• 1961 m. rugpiūčio mėn. 6 d. 11,45 val. nuosavuose namuose Madariaga 952, Avellaneda, kunigo A. Lubicko aprūpinta visais Šventais Sakramentais, ramiai užgeso nuo vėžio ligos aŭta Luiza Vitkauskienė, 61 m. amžiaus, kilimo nuo Trakų. Sekančią dieną, to paties kunigo, artimųjų, kaimynų ir pažįstamųjų buvo palidėta Sarandi kapinės. Giliame liūdesy liko jau 15 metų sergąs vyras Juozas, sūnus Juozas Kanasevičius su šeima: žmona ir dukrele, duktė Adėlė su šeima, Plupų šeima ir kiti artimieji.

Tebūna tau lengva Argentinos žemelė!

MIRĖ PRANAS ŽEKNYŠ

Liepos 15 d. Berisse mirė Pranas Žeknyš. Velionis kilęs iš Šiaulių. Ten gimė 1900 m. lapkričio 13 d. Pasiliko Argentinoje jo giminaičiai: jo brolis Be-



nis su žmona Izabele ir dukra Adolfina Mirta, pusseserės Ona Luckienė, našlė Antonija Juckienė ir kt.

Palaidotas La Platos kapinėse. Ilsėkis ramybėje!



Aŭta SIMONAS JANKAUSKAS
Jo mirties aprašymas patalpintas praeitame "LAIKO" numeryje

MIRĖ IZIDORIUS DAILIDĖ

Lietuvos laisvės kovų savanoris ir ilgametis buvusių Karių bei Kovotojų Sąjungos Argentinoje veikėjas ir pirmininkas po ilgokos ligos rugpiūčio 3 d. mirė Berisso ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1896 m. kovo 2 d. Šiaulių mieste. Liko velionies žmo-



na Valerija, duktė Irenė su vyru De Calvaro, sūnus Albertas ir pusseserė Izabelė Zakarienė su vyru Benediktu ir dūkra Mirta. Jo kūnas buvo parveštas į dukters namus Palerme ir sekantį dieną palaidotas Chacarita kapuose.



Aŭta MAGDALENA NOLYTĖ-RUTKAUSKIENĖ

Jos mirties aprašymas tilpo praeitame "LAIKO" numeryje

Šventos Mišios

RUGPIŪČIO MENUO

23 d. 6,50 val. už aa Barborą Mačišauskaitę.
24 d. 6,50 val. už Aleksandrą ir Marijoną Dambrauskienes.
25 d. 6,50 val. už aa Juozą Bužą ir Andrių Pieterį.
— 8,15 val. už aa Diliūnų ir Sūnių mirusius.
26 d. 8,15 val. už aa Simoną Andriuškovičių.
— 9 val. už aa Matą Mackevičių.
27 d. 9 val. už Petronelę ir Hektorą Vasiliauskus.
— 10,30 val. už aa Marijoną Deveikiene.
— 18 val. už aa Petrikų ir Czopų mirusius.
28 d. 6,50 val. už aa Juozą Simanavičių.
— 8,15 val. už aa Rožę Galapasciēne.
30 d. 7,30 val. už aa Juliją Mažeikaite-Grikevičienę.
31 d. 6,50 val. už aa Kazimierą Vileikį.

RUGSĖJO MENUO

1 d. 8,15 val. už aa Telesforą Mikalauską.
— 9 val. už aa Antaną Černeckį ir Vasiliauskus.
2 d. 6,50 val. už aa Povilą Rastauską.
3 d. 8 val. už aa Evą Katiliene.
— 10,30 val. už aa Aleksandrą Balnį ir gimines.
— 18 val. Gyvojo Rožančiaus intencija.
4 d. 6,50 val. už aa Skostiką Gasiūniene.
— 8,15 val. už aa Praną Auškalnį.
5 d. 6,50 val. už aa Telesforą Mikalauską.
— 9 val. už aa Izabelę Bubnelienę (Metinės).
6 d. 6,50 val. už aa Efroginą Baranauskienę.
— 8,15 val. už aa Bronių Skaržauską.
— 9 val. už aa Juozą Baliuką.
7 d. 6,50 val. už aa Konstanciją Petronienę ir šeimą.
— 8,15 val. už aa. Domininką Eimuntą ir šeimą.
— 9 val. už aa Magdalėną Mikolevienę. (Užprašė Viktoras Medelis).
9 d. 8,15 val. už aa Antaną Keparutį.
10 d. 9 val. už aa. Pranciškų ir Oną Kalandrus (Metinės).
— 10 val. už Lietuvą (Sudėtinės Mišios).

* KIRPYKLA "OLGA" — Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškoms mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės —
Olga Jasulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS

DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 08 - 7206



LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"

Savininkas VYTAUTAS DORELIS

Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.

Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike.

BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay

Telefonas 23 - 17 - 77

ALBERTO E. TIMINSKAS

"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynomis.

AV. PAVON 11070

T. E. 243 - 5654

Sucursal

Temperley
F.C.N.G.R.

BALCARCE 510
Lomas de Zamora



Inžinieriui Marijonui Reingardui 80 metų

Karo inž. Marijonas Reingardas gimė 1881 m. rugsėjo mėn. 18 d. Ukmergėje. Taigi, šiemet šiam karo inžinieriui technologui sueina 80 metų amžiaus. Jis dar jaunas būdamas pajuto patraukimą karo mokslams ir 1894 metais įstojo į Polocko kadetų mokyklą, kiek vėliau jis lankė Petrapily Mikalojaus art. karo akademią. Jau 1924 m. jis užima karo mokslo dalies statutų projektų rengėjo vietą Lietuvoje, o 1929 m. perkeliamas į Aukštuosius Karininkų D. L. K. Vytauto Kursus ir paskirtas bendrojo skyriaus inspektorium pulko vado teisėmis. Ten pat dėsto matematiką, medžiagų technologiją, galimybių teoriją, topometriją ir chemiją. Tų pačių metų spalio mėn. pabaigoje Kr. Aps. Min. patvirtintu dėstyti aviacijos skyriuje tikimybių teoriją, o vėliau inžinerijos skyriuje integralės skaičiuotės dėstyti. 1930 metų pradžioje Vytauto Didžiojo Karininkų Kursuose dėstė vakar. matem. algebros, trigonometrijos ir beg. maž. analizės pagrindus. Galop, 1933 metų gegužės 15 savanoriškai pasitraukia į civilį gyvenimą. Jo tarnybos lapas jį apibūdina kaip asmenį, kuris "per savo buvimą mūsų kariuomenėje laiką pasirodė kaip prityręs, gabus ir išmokslintas darbininkas, ypač tais laikais, kai kariuomenėje trūko savo jaunų specialistų". O kas liečia jo mokslo pažinimus ten pat rašoma: "Kaipo baigęs Mikalojaus karo ir artilerijos akademią ir įgijęs platų teorišką karišką išsimokslinimą, savo žinias pritaikė mūsų kariuomenėje, ruošdamas įvairius konspektus ir vadovėlius, k. a. topometrijos, metalurgijos, tikimybių teorijos, organ. ir neorganinės chemijos ir kitus konspektus, tuo praturtindamas mūsų karišką literatūrą. Kaipo karo inžinierius technologas buvo naudingas įvairiose tos srities specialistų komisijose".

Šios gražios amžiaus sukakties proga tenka palinkėti karo inž. Marijonui Reingardui daug sėkmės jo gyvenimo ateityje.



VILLA LUGANO

• *Ponų P. Sprindytės ir A. Račkauskų* šeimoje liepos 30 d., tėvėlių dideliu džiaugsmu, gimė pirmagimis sūnus Alfredas Eduardas.

• Rugpiūčio 7 d. pp. *Luisa Bruno-Urbonavičių* šeimoje gimė sūnus. Jam duotas Jono Juozo vardas, atseit, abiejų senelių vardu. Jų vienas — p. J. Urbonavičius — yra didelis Lietuvos Centro veikėjas.

• Dr. J. Basanavičiaus vardo salės statyba vyksta toliau. Šiuo metu dedamos mozaikos bufete, kurias gamina ir su dideliu išsimokėjimo lengvatom paduoda narys Juozas Zavickas. Jo fabrikas randasi netoli nuo Buenos Aires, Boulogne mieste. Baigus bufeto darbus, jau numatoma kiti. Darbams vadovauja Antanas Rinkevičius, kitų draugijos narių padedamas. Šia proga prašome visų geros valios lietuvių paremti šį darbą medžiagine parama, nes jos esama labai reikalingi. Šis didingas pastatas, vieną kartą užbaigtas, bus visos lietuvių kolonijos pasididžiavimu. Kiekvienas parėmęs šį darbą auka ar asmeniniu darbu matys savo vardą įrašytą Lietuvos Centre.

• Š. m. rugpiūčio mėn. 4 d. 19 val. įvyko mėnesinis valdybos susirinkimas. Tarp įvairių temų buvo paliesta statybos reikalai. Be to, patvirtinta leidimas jaunimo komisijai organizuoti rugpiūčio 19 d. Žiemos Karnavalį ir rugsėjo 23 d. Pavasario Šventės šokių, dalyvau-

jant dviem orkestrams. Taip pat buvo išsiaiškinta, kad vien tik Draugijos Valdyba turi teisių pasižadėti Draugijos vardu dalyvauti kitur su savo meno pajėgomis, kaip šokių grupe, artistais ir kt. Už be Valdybos žinios pasižadėjimus, paskelbimus, ar jų nevykdymus Draugijos Valdyba neatsako.

Ateityje Valdybos susirinkimai įvyks kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį 19 val.

Narys

• Nuo rugpiūčio mėnesio dvi naujos susisiekimo priemonės veda į Lietuvos Centrą: pirmoji tai linija 208, einanti per P. Alsina, Constitucion, P. de Mayo ir Retiro; kita — tai linija 406, ateinanti iš Congreso per Pl. Orce, Primera Junta ir Flores.

Alarmis

PAIEŠKOMA

• *Vladislava Apulskaitė*, iš Subačiaus par. Kiaulėnų kaimo. Paskutiniu laiku gyv. Argentinoje, vyro pavardė nežinoma.

• *Jonas Černius*, kilimo iš Vidžiškių par. Ukmergės apskr. Anksčiau gyvenęs Š. Amerikoje. Apie juos žinių turint, prašoma pranešti "Laiko" administracijai.

P A D E K A

(Aukos L. K. T. Muzėjui)

1) Kun. A. Lubickui už jo paties pieštą gen. T. Daukanto paveikslą.
2) Vytautui Doreliui už menišką staltiesę.
Dėkoja Muzėjas Vadovybė

Aukos Radijo Valandėlei

\$ 1.600 — LBS Temperley
" 200 — Marija Zavickienė
" 400 — Jonas Jankauskas
" 100 — Jonas Padvalskis
" 100 — Antanas Paršelis
" 100 — Domas Zuoza
" 50 — Juozas Deveikis (s)
" 60 — Edvardas Čečys
" 50 — Petras Varnas
" 50 — Stasys Vilkišius

Visiems rėmėjams Radijo Valandėlės Vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

• *Konstancijos ir Kazimiero Deveikių* namuose rugpiūčio 12 d. įvyko jauki šventė. Tą dieną jų dūkra Elena, teisių fakulteto studentė, šventė savo 15-ąjį gimtadienį. Svečių tarpe matėsi kun. J. Kisielius salezietis, kun. S. Saplis MIC, pp. Norkaičiai, Balčiūnai, Kisieliai, Petrauskai, Ališauskų jaunimas ir kiti. Pijus Gudelevičius pravedė programėlę. Sveikinimo žodžius sakė muz. Vyt. Balčiūnas ir kun. S. Saplis, o kun. J. Kisielius pagrojo rinktinės tarpčiai ir tėveliai sukaktuviniškai palinkėjo ilgiausių ir laimintautinės muzikos dalykėlių. Svečiausių metų.

• *Simonas Kaibutas* jau kuris laikas sunkiai sergo. Dr. J. Simanausko priežiūroje gydosi Susivienijimo Lietuvių Argentinoje patalpose, kurių prižiūrėtojo pareigas jis eina.

• *Veronika ir Jonas Kalveliai* rugpiūčio 8 dieną išvyko į Rio Hondo pasigydyti ir paatos togauti. Su jais kartu išvyko ir Stasė Jančienė.

• *Juilius Berteška* susilaužė ranką. Reikės kurį laiką pabūti sugipsuotam.

• *Katalina Subačienė* iš Avellanedos kuriam laikui vyksta į Š. Ameriką aplankyti savo dukters, jau nuo seniau išsikūrusios Čikagoje.

• *Kun. Ant. Svedas* iš Rosario keletai dienų buvo atvykęs į Buenos Aires savo asmeniškų dokumentų tvarkymo reikalu.

• Svečiui iš Meksikos, *kun. J. Kisieliui*, pagerbti buvo suruoštos gražios vaišės. Jas ruošė pp. Petrauskai, Kisieliai, V.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Saplis, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 140.— administracijoje, \$ 150.— namuose; Urugvajuje met. 15 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XIII METAI Nr. 282

1961 m. rugpiūčio mėn. 19 d.

ir V. Deveikiai, Norkaičiai, K. ir K. Deveikiai ir kitos lietuviškos šeimos.

• Rugpiūčio mėn. 3 d. iš Ezeizo aerodromo Š. Amerikon išskrido *Albina Kazlauskaitė*, kuri apsistojo pas savo tėvelį New Yorko mieste. Ponas Kazlauskas jau greit metai kaip atostogauja Š. Amerikoje pas brolių. Albina Kazlauskaitė išbus ilgesnį laiką Š. Amerikoje, aplankys svarbesnius lietuviškus centrus, užsuks taip pat ir Kanadon.

• Prieš porą savaitių iš Š. Amerikos atvyko ponas Vincas Matulaitis su sūnum Vincu, aplankyti savo brolių Joną Matulaitį, gyvenantį Villa Lugano.

Abu broliai jau 36 metai kaip nebuvo matėsi. Šio mėnesio gale Vincas Matulaitis vėl išskris į Worcesterio miestą, kur jis gyvena su šeima. Jo sūnus Vincas, kuris šiemet yra baigęs gimnaziją, dar šiemet įstos į kunigų seminariją — Dieviškos Apveizdos (Providence) vietoje.

• *Balys Gokas*, Šv. Cecilijos choro narys, rugpiūčio 12 d. savųjų bei artimųjų tarpe atšventė savo 60 metų amžiaus sukaktį.

• *Vincas Ratkus* buvo sunkiai susirgęs. Gydytojų ir žmonų priežiūroje baigia gydytis.

• *Feliksas Narusevičius* iš Villa Lugano po chirurginės operacijos jau gerėja.

• *Šv. Cecilijos Choras* rugpiūčio 20 d. yra užkvietas dalyvauti į Avellanedos Teatro Roma patalpas, kur su kitų tautų meno pajėgoms pasirodys naujojo Avellanedos vyskupo pagerbime. Choro repeticijos vyksta trečiadieniais ir šeštadieniais 20 val.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Š. m. rugsėjo 9 atvyksta iš Kauno su 15.000 litų kraičiu ir daugybe juokų bei linksmybių pane'ė Mirta Činčibiraitė.

Todėl kviečiame visus tuos, kurie ją norėtų sutikti, į Lietuvos Dr. J. Basanavičiaus vardo salę, Tabare 6950, rugsejo 9 d. 21 val. gražiai praleisti laiką jos draugystėje.

Štai šios trijų veiksmy St. Žemaičio komedijos artistai:

Stasys, banko tarnautojas	Alfredas Ruplėnas
Ona, jo motina	Elena Ryselienė
Jurgis, jo tėvas	Alfonsas Karosas
Marytė, jų duktė	Dorita Šukyte
Studentas, Stasio draugas	Luis Aglinskis
Genė, jų tarnaitė	Marta Jacunskaitė
Mirta Činčibiraitė	Petras Jonikas
Stasė, sužieduotinė	Ne'ly Koženauskaitė

Sufleris: Antanas Antanaitis
Direktorius: ALFONSAS KAROSAS

Neužmirškite, rugsėjo 9 d. 21 val. punktualiai visi į Lietuvos Centrą sutikti Mirtos Činčibiraitės.

Kviečia: Lietuvos Centro Valdyba

LIETUVIO VEIKĖJO PAGERBIMAS

Argentinos Lietuvių Bendruomenės rūpesčiu, rugpiūčio 20 d. įvyko Aušros Vartų Parapijos saleje didelio lietuviybės reikalų kovotojo p. Igno Padvalskio pagerbimo arbatėlė.

Svečių tarpe matėsi visos lietuviškos kolonijos atstovai. Poniui Ignui Padvalskiui, jo 70 metų amžiaus proga, už jo ilgus veikios metus, tarp kitų gražių dovanų buvo įteiktas meniškasis pergaminas su visų dalyvių parašais.

Programai vadovavo P. Gudelevičius. Įžanginėje kalboje kunigas klebonas Vytautas Palubinskas nušvietė šio garbingo veikėjo praeitį ir veiklą. Po jo, sveikino leit. Antanas Balčiūnas, K. Misiūnas, J. Čikštas, J. Gilvydis, M. Galeckas, inž. St. Babronis, o G. Macaitienė tu proga išskėlė ponios Padvalskienės tylią veiklą paremiant savo namų ruošą ir tuo padedant lietuviybės veikėjo gyvenime. "A. L. Balso" leidėjas P. Ožinskas perdavė iš Brazilijos sveikinimus šiai progai nuo kun. Janulionio ir kartu išskeldamas p. Igno Padvalskio pastovią ir ne-kintančią asmenybę tautybės ir religijos nusistatyme. "Laiko" vardu trumpu žodžiu sveikino kun. Aug. Steigvila, o svečias iš Meksikos kun. J. Kisielius, salezietis pasigėrėdamas čia gyvenančių lietuvių veikla ir vieningumu palinkėjo, kad ir toliau sektume mūsų didžiųjų pavyzdžių vienybės kely. Pagerbimo užbaigoje tarė žodį pats Ignas Padvalskis, dėkodamas už taip gražių šventę ir prašydamas visų paramos lietuviškos veiklos darbe.

Tarp gautų raštu sveikinimų, viename, kurį rašo Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis, tarp kitų minčių, sakoma: "Jūsų gyvenimo didžioji dalis, labai veikliai ir altruistiškai aukota patriotiniam bei visuomeniniam veikimui, Jus įamžina didžiai nusipelnusių mūsų tautos sūnų eilėse ir iškelia šviesiu pavyzdžiu jaunesnėms kartoms. Nepriklausomybės laikams tokiems lietuviams buvo skiriami Gedimino ordina, ko ir Tamsta esi uilnai užsitarnavęs".

Visi dalyviai nuoširdžiai linkėjo garbingam jubilijatui dar ilgus metus vadovauti lietuviškai veiklai Argentinoje. — LK

ATTITAIŠYMAS

DĖL RADIJO VALANDELĖS "LIBERACION EUROPEA"

"Liberacion Europea" vedamos radijo valandėlės yra transliuojamos kas pirmadienį ne per Radio Mitre, kaip buvo pranešta, bet per Radio Antartida nuo 21,25 — 21,30 val. Mėnėtos radijo valandėlės yra labai aktualios šioms laikams ir todėl Lietuvos Bendruomenė kviečia jas klausyti.